

ROZPRAWY
SPOŁECZNO-EKONOMICZNE
ŁUŻYCKIEJ SZKOŁY WYŻSZEJ

ROZPRAWY
SPOŁECZNO-EKONOMICZNE
ŁUŻYCKIEJ SZKOŁY WYŻSZEJ

6

ŻARY – POZNAŃ 2023

ZBIGNIEW BUJKIEWICZ

SIOSTRA DIAKONISA ANNA BORCHERS I
JEJ SEMINARIUM W ZIELONEJ GÓRZE (1905-1938)
NA TLE EWANGELICKIEGO RUCHU PRZEDSZKOLNEGO

ŻARY – POZNAŃ 2023

Projekt okładki:
Wydawnictwo Rys

Zdjęcie na okładce:
medalion ze ściany frontowej Domu Dziecięcego siostr diakonis
w Zielonej Górze przy ulicy Wazów (dzisiejszy budynek Polikliniki)

Recenzja:
prof. dr hab. Joanna Szczepankiewicz-Battek

Rada Redakcyjna:
dr Roman Maciej Józefiak (przewodniczący)
dr Żywia Leszkowicz-Baczyńska
mgr Agnieszka Maj (zastępca przewodniczącego)
mgr Urszula Komarnicka

Copyright by: Zbigniew Bujkiewicz
Copyright by: Wydawnictwo Rys

Wydanie I,
Żary – Poznań 2023

ISBN 978-83-67287-65-4
ISBN 978-83-959475-5-1

Seria wydawnicza

Rozprawy społeczno-ekonomiczne
Łużyckiej Szkoły Wyższej
6 (2023)

Łużycka Szkoła Wyższa
im. Jana Benedykta Solfy w Żarach
ul. Pszenna 2b, 68-200 Żary
tel. 68 363 00 55
tel. kom. 697 142 287
<https://lsw.edu.pl/>
e-mail: lsw@lsw.edu.pl

Wydawnictwo Rys
ul. Kolejowa 41
62-070 Dąbrówka
tel. 600 44 55 80
e-mail: tomasz.paluszynski@wydawnictworys.com
www.wydawnictworys.com

Wydawnictwo punktowane uwzględnione
w „Wykazie wydawnictw publikujących
recenzowane monografie naukowe”
opublikowanym przez
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w dniu 17 grudnia 2019.
Identyfikator wydawnictwa: 73900

Spis treści

Wstęp	9
1. Geneza i rozwój ewangelickiego wychowania przedszkolnego w Niemczech.....	11
1. Ks. Theodor Fliedner (1800-1864).....	11
2. Johann Friedrich Ranke (1821-1892).....	23
3. Misja Wewnętrzna i diakonia żeńska.....	39
2. Rozwój ewangelickiego wychowania przedszkolnego w Zielonej Górze....	47
1. Funkcje opiekuńcze miasta Zielonej Góry na przełomie XIX i XX wieku....	45
2. Dom Macierzysty sióstr diakonis „Bethesda” w Zielonej Górze	47
3. Początki kształcenia przedszkolnego sióstr diakonis w Zielonej Górze	52
4. Kontekst historyczny zainteresowania sióstr diakonis pracą w świetlicach ...	64
5. Dom im. Anny Borchers w Zielonej Górze	65
6. Seminarium dla przedszkolank w czasach nazistowskich	68
3. Pedagogika siostry Anny Borchers w teorii i praktyce.....	73
1. Działalność wydawnicza	73
2. Podstawy teorii wychowania	74
3. Praktyka pedagogiczna i organizacja pracy w przedszkolu	89
4. Miesięczny plan ramowy – historia biblijna, temat dydaktyczny, propozycje zabaw, piosenek, wierszy oraz zajęć dotyczących tematu miesiąca	97
5. Święta w przedszkolu	104
6. Zbiór zgadywanek	110
7. Organizacja pracy w świetlicy dziecięcej.....	113
Zakończenie	115
Bibliografia	119